

Székház

és szakadék



Kövér Lászlóval
beszélget

KÖVES VIKTÓRIA

– **Olvasta Grand kanyar című összeállításunkat. Mit gondol róla?**

– A cikk preconcepciózus és rosszindulatú. Nem rí ki a 168 Óra néhány éves történetéből, már ami az irántunk érzett olthatatlan rokonszenvét illeti... Az összeállítás szelektál, nyilvánvalóan nem mindent és nem teljes terjedelmében idéz. Ahogy mondani szokás: szövegösszefüggéseiből és a konkrét politikai szituációból kiragadott részletekről van szó.

Ami pedig a változás és maradandóság kérdését illeti: 1988 óta – amikor az ellenzéki szervezetek létrejöttek – nyilvánvaló, hogy a magyar társadalomban létezik egy mély szakadék, egy demarkációs vonal, ez választotta el az MSZMP-t és a hozzá kötődő uralmi elitet, illetve azokat a polgárinak nevezhető erőket, amelyek akkor az ellenzéki kerekasztalba tömörültek. Ez utóbbin belül a Fidesz a kezdetektől az MDF és az SZDSZ között határozta meg saját magát, hosszú ideig küszködve azzal az illúzióval, hogy valamilyen módon kommunikációs hidat tud képezni e két, az első választások előtt kormányzásra esélyes politikai erő között. Ezt az illúziót gyakorlatilag csak '94 májusában vesztettük el. Hogy a Fidesz valóban erre törekedett, nyomon követhető abból is, hogy '92 és '94 között előkerültek azok a vádak, hogy mi úgymond kokettálunk az MDF-el. A cikkben konkrét idézet olvasható például a székházügyről, holott mindenki nagyon jól tudja, hogy azt hatpárti megállapodás tette lehetővé. Nem a mi hibánk, hogy Németh Miklós elvtárs elfelejtett nekünk időben egy megfelelő méretű székházat adni, szemben mondjuk a szabaddemokratákkal vagy akár a Magyar Demokrata Fórummal... Végül pedig: '92 után, amikor már nyilvánvaló volt, hogy az MDF vezette kormánykoalíció meg fog bukni a következő választásokon, a Fidesz újra csak nem rejtette véka alá, hogy az alapvető választóvonal a régi elit – azaz az utódpart, az MSZP – és a többi párt között húzódik. Ennek tulajdonítható az a hihetetlen arányú és agresszivitású sajtókampány, amely nyilvánvalóan a ténylegesen elkövetett hibáinkra építve, egy csomó rágalmat is mellékelve, eléggé sikeres volt. De úgy tűnik, nem tudunk olyan kis párt lenni, hogy ne vívni ki bizonyos bal-liberális sajtóorgánunkok kitüntetett figyelmét.

– **Azt mondta, a Fidesz az MDF és az SZDSZ között határozta meg a helyét. Elfogadja-e azt, hogy ez a „között” most már inkább azt jelenti: az MDF-hez közelebb?**

– Továbbra is közöttük vagyunk, de ma már valóban az MDF-hez közelebb. 1990-ben az MDF választási készülődéseinek következtében, később pedig a kormánykoalíció felállása miatt kétségkívül közelebb álltunk az SZDSZ-hez.

Mára a helyzet megfordult. Hiszen nem a mi döntésünk volt, hogy az SZDSZ koalícióra menjen azzal a párttal, amelyiknek valaha a leg-erőteljesebb, legradikálisabb ellenzéke volt. Itt viszont már nem csupán taktikai különbségekről van szó. Ez a lépés leválasztotta az SZDSZ-t a valamikori polgári blokkról, arról a politikai csoportosulásról, amely az ellenzéki kerekasztalba tömörülve indult '88-'89 táján.

– **Ez a távolodás azt jelenti, hogy az SZDSZ mozdult el az eddigi helyéről, vagy pedig a szabaddemokraták ugyanazok maradtak, csak a Fidesz lépett közelebb az MDF-hez?**

– Röviden azt mondhatnám, hogy is-is. Tehát az SZDSZ-ben '88 és '92 között még voltak számottevő erők – nem akarok neveket sorolni, akik azóta már nincsenek a szabaddemokraták sorában, nyilvánvalóan Tölgyessy Péter valamikori táborára gondolok –, akik körülbelül hasonló módon képzeltek el a viszonyt a kommunista utódparttal, illetve az Antall József által vezetett MDF-fel. Ezek az erők megbuktak az SZDSZ-en belül, vagy kiléptek, vagy kizárták őket, illetve a párton belül megmaradt csapatot sikerült különféle módszerekkel felmorzsolni. Tehát az SZDSZ is eltolódott balra, nem maradt a helyén, s ezért, különösen a '94-es választások után, a Fidesz és az MDF között megindult az elmúlt négy év vitás kérdéseinek tisztázása. Ennek következtében pedig, részben kényszerűségből – gondolok az önkormányzati törvény kormányzópartok általi egyoldalú módosítására – megindult a taktikai közeledés is. Aminek, én legalábbis most így látom, szerves folytatása egy stratégiai együttműködés.

– **A most kormányon lévő MSZP teljes mértékben azonos a valamikori, elnyomó hatalommal? Személyeiben és ideológiájában ugyanaz?**

– Azt sosem állítottuk, hogy teljes mértékben ugyanaz lenne. Hogy milyen mértékben kártékony, arról viszont lehet vitát folytatni. Az sem lenne igaz, ha azt mondanám, hogy ma az MSZP-SZDSZ koalíció ugyanolyan mértékben káros az országra nézve, mint akár a kádári diktatúra legpuhább korszaka. Hiszen a parlamentáris intézményrendszer egyben azt is jelenti, hogy a mindenkorinak hatalomnak világos korlátai vannak. Mi valójában arról szoktunk beszélni,

hogy ez a két párt ennek a késő-kádári kornak az elitjét képviseli. Ezt nem csak mi mondjuk, hiszen Ágh Attilától kezdve sorolni lehetne azoknak a kormánypárti politológusoknak a nyilatkozatait, akik azt mondják, hogy az átmeneti elit után most visszazökent a történelem a régi kérvágásba, s visszajött a modernizáló, állandó technokrata elit. Ők azt is mondják nagy magabiztosan és lelkesen, hogy csak egy elit van. Ez az az elit, amely gyakorlatilag az ország tönkretélen gazdagodott meg, jutott olyan gazdasági, kulturális és egyéb pozíciókba, amelyeknek a védelme természetesen hozzá tartozik legalapvetőbb érdekeikhez. Ezt nem rovom fel, mert számomra ez nem egy morális kérdés. Ugyanakkor azt hiszem, hogy amennyiben nem sikerül valamiféle eltolódást elérni a társadalomban, akkor ez nem egy európai mércével mérhető erős közeposztályra támaszkodó polgári társadalom lesz, hanem valahol félúton leszünk a Balkán és Dél-Amerika legrosszabb típusú társadalmi között.

